

Kiekvienas vaikas mokosi iš savo tėvų ir to, ką mato artimiausioje aplinkoje. Todėl labai svarbu suaugusiems rodyti vaikams, kaip tinkamai elgtis įvairiose situacijose ir padėti jiems išmokyti bendravimo su aplinkiniais per tėvų rodomą pavyzdį.

Pasak Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Kauno apskrities skyriaus vedėjos Neringos Martišienės, suaugusiems labai svarbu su aplinkiniais elgtis pagarbiai bei mokėti valdyti kebias situacijas, į kurias patenkame, kai šalia yra vaikas.

„Svarbu suprasti, kad mūsų, suaugusiųjų, nusiteikimas, viešai reiškiamos emocijos ir tarpusavio santykiai diktuoja augančio vaiko elgesio toną. Kokius žodžius mes transliuojame į aplinką, koku tonu ir kaip sprendžiame nepatogias situacijas – vaikas girdi, mokosi ir galimai perkels į savo santykius su bendraamžiais, gali atkartoti gyvenime ateityje“, – sako vaiko teisių gynėja.

N.Martišienės teigimu, vis dar nepakankamai atpažįstame smurtinius santykius socialinėje erdvėje ar įvertiname jų įtaką vaikui.

Pabandykime įsivaizduoti, ką vaikas jaučia, kai kelyje susiduriame su įžūliu vairuotoju, kuris signalizuoja, sudaro avarines situacijas. Mums užkandžiauojant prie gretimo stalelio kyla konfliktas tarp nepatenkinto kliento ir padavėjos, vaikas girdi šūksnius, apsižodžiovimą. Poliklinikoje užsisėdime prie gydytojo kabineto durų ir kažkam pabandžius prasmukti be eilės, kyla sąmyšis, gal susistumdymas ir t. t. Į panašias situacijas vaikas patenka nuolat.

„Tokie, suaugusiam žmogui tarsi kasdieniai, nereikšmingi nutikimai, vaiką neabejotinai paveikia. Kalbėkime apie šias patirtis su vaiku, padėkime suprasti, kad žmonės yra visokie, ne tik geri arba blogi. Paaiškinkime vaikui, kaip elgtis teisinga. Negalime apsaugoti savo vaikų nuo visų nepagarbių žodžių, tono, netinkamų santykių socialiniame gyvenime, bet aiškumas ir žinojimas vaikui tikrai padės“, – atkreipia dėmesį vaiko teisių gynėja.

Jeigu vaikas dažnai pateks į konfliktines situacijas tarp suaugusiųjų, jam gali susidaryti vaizdas, kad pasaulis baugus. Tai gali turėti įtakos vaiko savęs vertinimui, mažinti pasitikėjimą savo jėgomis. Vaikas taip pat gali prisiimti kaltę už tėvų elgesį, ypač paauglystėje, kai jau geba kritiškai vertinti poelgius. Vaikas gali nesąmoningai perimti suaugusių žmonių elgesį, pagrįstą principu „kovoti arba gintis“, tuomet gali formuotis paties vaiko priešiškas, konfliktinis elgesys. Tai dažnai paaiškina ir smurtinius santykius tarp vaikų. Vaiko teisių gynėja sako, kad lygiai kaip fizinis ir psichologinis smurtas, taip ir iššūkiai

socialiniame gyvenime, kurio liudininkais vaikai tampa, jiems daro ne mažesnę įtaką.

Deja, bet smurtas vis dar neatsiejama mūsų gyvenimo dalis. Todėl labai svarbu ne tik užtikrinti vaiko teisę į saugią aplinką, bet ir pačius vaikus mokyti pozityvaus santykio su aplinka.

Kaip parodyti vaikams pozityvaus santykio pavyzdį?

Stebėkime, ką komunikuojame į išorę: savo žodžius, gestus, tarpusavio santykius – vaikas greičiausiai atkartos mus;

Filtruokime, ką prie vaiko kalbame apie draugus, kaimynus, darbdavį, kitus žmones, venkime apkalbų ir nepagrįstos kritikos;

Savo pavyzdžiu mokykime pagarbaus, pozityvausėjimą į santykį su kitais žmonėmis;

Rodykime teigiamą bendravimo, brandų konfliktų sprendimo pavyzdį;

Konkrečiu pavyzdžiu pademonstruokime, kad pozityviu elgesiu galima daugiau pasiekti;

Saugokime vaiką nuo smurtinės aplinkos;

Susidūrus su stresinėmis situacijomis, vėliau jas aptarkime su vaiku, išgirskime vaiko jausmus, akcentuokime, kad taip nėra visada;

Priminkime, kad visada galime kreiptis pagalbos ir paaiškinkime, kaip tai padaryti konkrečioje situacijoje.

Kilus klausimams, kviečiame žmones pasikonsultuoti su vaiko teisių gynėjais skambinant nemokamu tel. 8 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje. Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiame vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant bendruoju pagalbos numeriu 112.

